

φώσας γενεάς Ἑλληνοπαίδων ; Παρ' ἔλας τὰς διαφημιζομένας ἔκτοτε προόδους τῆς Δημ. εκπαιδεύσεως, δὲν ἀπηντήσαμεν ἕνα Γεροστάθην, πρότυπον ἀναγνωστικοῦ καὶ παιδαγωγικοῦ καὶ γλωσσολογικοῦ. Ἄλλ' ἡ εἰσαγωγή τῶν νέων βιβλίων εἶνε καὶ ἀντισυνταγματική, ἀφοῦ ρητῶς ἐν τῷ Συντάγματι ἀναγράφεται ὡς Ἑλλην. γλῶσσα ἐπίσημος, ἡ καθαρεύουσα. Αὕτη ἄρα πρέπει νὰ διδάσκεται ὑπὸ τοῦ ἐπισήμου Κρά-

τους.

Εἰς ἐν ἐγκεκριμένον ἀλφαθητάριον ὑπάρχει ἡ παιδαγωγικὴ (!) φράσις. «Μωρὶ ποῦ κοκοχρονάχης». Καὶ ἡμποροῦν οἱ γονεῖς νὰ ἀναφωνήσουν, με ὀρθογραφίαν ὅμως, πρὸς τοὺς ἐκπαιδευτικούς Λουθηροῦς: «Μωροί, ποῦ κακοχρονονάχετε !» Εἶνε τὸ ἀποτέλεσμα ἄλλως τε τῆς διδασκαλίας των.

ΕΛΛΗΝ

ΤΑ ΙΤΑΛΙΚΑ ΠΟΙΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΣΟΛΩΜΟΥ

59

Τὸ Φεγγάρι

(Μὲ ὑποχρεωτικὰς ῥίμες)

Προβαίνει τὸ φεγγάρι ἀπ' τὰ οὐράνια ἀγνὰ βασιλεία στεφανωμένο με δλόλευκα τριαντάφυλλα καὶ σὲ αὐτὰ τὰ αἰθέρια λημέρωι, μπροστὰ τῆς τὰ ἄστρα κρύβονται.

Ξάφνου ἀπὸ τοῦ τάφου τῇ σιωπῇ ἀγκαλισμένες βγαίνουν ἐρωτικὰς σκιὰς με ξέπλεκα τὰ μαλλιά, με κίτρινη ὄψι, με μάγουλα ἀπὸ τὰ δάκρυα βρεμμένα.

Κάθε μιὰ ἔλεγε: «Παρθενικὸ ἄστρο, ποῦ ἔκει πάνω σὰν ὄψις στεφανωμένο με λουλούδια πᾶς παιγνιδίζοντας με τὰς ἰχτῖνες καὶ τὰς ὀρνίθους».

«Ἦσουν αὖ ἀπ' τὰ οὐράνια αὐτὰ ὕψη μᾶρ-«τυρας, τὴν ἡμέρα ποῦ τραγουδούσαμε τοὺς ἔρωτας με τοὺς ἐκλεκτοὺς τῆς καρδιάς μας, ποῦ εἶχανε φθαρτὰ κάλλη.»

60

Ἡ αὐγή.

Προβαίνει τοῦ Οὐρανοῦ ἡ αὐγούλα ἀπὸ τὸ δλόλευκα μέρη καὶ με μεγαλεῖο βαδίζει στὰ αἰθέρια πλάτη καὶ προχωρώντας με τὸ θεῖο βῆμα στὸ δρόμο σκορπάει κρίνους.

Ὅλοι τὴν αἰσθάνονται καὶ τὰ σκουλήκια ἀκόμη. Ὅλοι χαίρονται καὶ αὐτοὶ ποῦ ἔχουν τὴν ὄψι σὰν κερὶ ἀπ' τὴ λύπη, ποῦ ὁ θάνατος τοὺς ἔδωκε. Ἡ ψυχὴ ἀπὸ θλίψι δὲν βασανίζεται πειὰ.

Φαίνεται ὅτι ὁ Θεὸς ὑπόσχεται νὰ μὴ ῥίψη πειὰ τὴν τρομερὴ φλόγα τοῦ ἁγίου κερανοῦ, ποῦ κάνει τὴν γῆ φοικτὴ καὶ σιωπηλή.

Μύρια λούλουδα, μαραμμένα ἀπὸ τὴν ἀνεμοζάλη, σηκώνονται ἀπὸ τὸ κοτσάνι κυττώντας ψηλά τὸ λαμπρὸ γαλάζιο καὶ πέρνουνε ζωή.

61

Τὸ αὐτὸ θέμα.

(Μὲ ὑποχρεωτικὰς ῥίμες.)

Προβαίνει ἡ αὐγούλα. Ἀκού τὸ κελαῖδισμα

τῶν πουλιῶν, δὲς ἐρωτικὸ φτερούγισμα, ἄκου ἀεράκι ποῦ σουσουρίζει στὸ δάσος τὸ πυκνὸ καὶ ἀνθισμένο.

Χαμογελάει ὁ οὐρανὸς καὶ με τὸ φῶς σκοτώνει κάθε μεγάλο ἄστρο. Δὲς, Νύμφες τραγουδώντας με τὰ ἄθωα χεράκια νὰ κόβουν λουλούδια.

Ἡ μία κόβει νιζαντσαμίνια, ἡ ἄλλη ἴριδα, χαίρονται με τὴν ἁρμονία τῆς λύρας καὶ γιὰ αὐτὰς χαμογελάει με πειὸ λαμπρὰς ἀκτῖνες ἡ μυρλόχρωμη φύσις.

Ὠμέ! Γιατὶ ἐπάγωσαν τὰ φτερὰ τοῦ λογι-σμοῦ μου ; Ἦθελα τὴν Αὐγούλα νὰ στεφανώσω στὸν αἰθέρα με τοὺς ὕμνους, ποῦ τόσον ὥραϊα ἐπετούσανε στὴ Ἥλιδα.

62

Ὁ Θάνατος.

Ἦμουν βυθισμένος σὲ ὕπνο πολὺ βαρὺ καὶ ἔβλεπα ἰσχνὰ φαντάσματα, ἄκουα βογγητὰ καὶ φωνές, ὅταν ξάφνου στὴν τελευταία κατοικία μ' ἔφεραν οἱ μαῦροι καὶ τρομασμένοι λογι-σμοί.

Ὁλοστρόγγυλο φεγγάρι ἐλαμπύριζε στὸν οὐρανό, καὶ ἐγὼ ἐκεῖ στοὺς τάφους ἀπάνω σὰν τρελλὸς ἔτρεχα καὶ μοῦ ἐφαίνετο ποῦ ἐδιάβαζα στοὺς σταυροὺς τὰ ὀνόματα καὶ τὰ χρόνια.

Πετάχτηκε μπροστά μου ὁ Θάνατος φορῶντας στεφάνι ἀπὸ κόκκαλα, ἐβάδιζε με τρομερὸ καὶ βαρὺ βῆμα σὲ τούτῃ τῇ χλωμάδα τῆς νεκρικῆς χώρας.

Τεντώνοντας τὸ σκελεθρομένο χέρι εἶπε τὸ θεριό : «Νὰ ἡ θ' οἱ ποῦ πρέπει νὰ κατεβῆς». Ἐξύπνησα τρομασμένος.

63

Στὴν ὁμορφὴ μου ἀναλίσθητή (*)

Εἶσαι ὁμορφὴ στὴν πρώτη ἀκτῖνα τῆς αὐγού-

*) Ἡ ἀναλίσθητος δέσποινα διὰ τὴν ὁποῖαν ὁ Σολωμὸς ἔγραψε τὰ ὑπ' ἀριθμὸν 63 καὶ 64 τραγούδια εἶναι ἡ Ματθίλδη Βολτέρρα τὸ γένος Κόμησσα Χρυσοπλεύρη διακριθεῖσα ἐπὶ εὐφρονα καὶ δράσει. Ὁ Σολωμὸς ἦτο οἰκογενειακὸς φίλος τῶν Βολτέρρα καὶ Χρυσοπλεύρη.

Χάρισμα βοσκοῦ.

Ἐγώ, ὁ φτωχὸς βοσκός, τί ἡμπορῶ νὰ σοῦ δώσω ; Εἶμαι νοικοκύρης μοναχὰ μιᾷς καρδιάς καὶ ξέρεις πῶς εἶναι δική σου.

Μά, ἂν σοῦ φαίνεναι πῶς εἶναι φτωχὸ μιᾷς καρδιάς τὸ μικρὸ δῶρο, δόσε μου καὶ σὺ τὴν καρδιά σου καὶ ἐγὼ θὰ εἶμαι εὐχαριστημένος.

Τὸ κουβάρι

Σὲ δροσᾶτο Ἀπριλιάτικο ἀέρι ἡ Φίλιδα ἐμάζεψε ἄσπρο γνέμα καὶ ἔκανε κουβάρια. Ἐκεῖνα πότε ξεφεύγανε μακριὰ της, πότε ἐσφίγγοντο στὰ χεῖρα της.

Ἄ ! νὰ μὴ εἶμαι ἐγὼ ἐκεῖνο τὸ κουβάρι ! Ποτέ μου δὲ θὰ τῆς ἡμουνα παρήκοος καὶ θὲ νὰ ἐστριμονόμουνα πάντα κοντὰ της.

Μετάφρασις Σπ. Δε-Βιάζιν

ΑΝΤΙΛΑΛΟΙ

Η ΣΟΦΙΑ ΤΩΝ ΣΟΦΩΝ

Εἷς Γερμανὸς καθηγητής, ὁ Βέμπερ, ἔσχε τὴν πρωτότυπον ἔμπνευσιν νὰ ἀποτανθῇ εἰς τοὺς 93 σοφοὺς Γερμανούς, οἵτινες κατὰ τὴν 1 Ὀκτωβρίου 1914, εἶχον ἐκφέρει γνώμην ὅτι θὰ ἐνίκα ἡ Γερμανία, ὅπως μάθη τί ἐσκέπτοντο οἱ σοφοὶ οὗτοι σήμερον, μετὰ πάροδον 5 ἐτῶν. Ἐκ τῶν 93 διανοουμένων, 15 ἀπεβίωσαν, 23 ἠρνήθησαν νὰ ἀπαντήσουν λόγῳ ἀσθενείας. Ἐκ τῶν ἀπομεινάντων 55, 39 ἐδήλωσαν ὅτι τὰ πράγματα καὶ αἱ γνώμαί των μετεβλήθησαν κατὰ πολὺ ἔκτοτε. Σταθεροὶ εἰς τὰς πεποιθήσεις των παρέμειναν μόνον 16, ἐν οἷς ὁ Σήγκφρητ καὶ ὁ Βάγνερ.

*

Ο ΧΑΡΤΗΣ ΦΟΡΕΥΣ ΜΙΚΡΟΒΙΩΝ

Ὡς γνωστὸν, ὁ χάρτης βρῖθει μικροβίων. Ὁ Γάλλος δόκτωρ Γκαλίπτε εἰς ἄρθρον του ἐξαίρει τὴν ἀντοχὴν καὶ τὴν ζωτικότητα τῶν μικροοργανισμῶν τούτων. Εὗρε τοιοῦτους μικροοργανισμούς ζῶντας καὶ καλλιεργησίμους ἐπὶ χάρτου τοῦ δεκάτου ὀγδόου καὶ τοῦ δεκάτου πέμπτου αἰῶνος. Ἀκόμη καὶ ἐπὶ τεμαχίων ἐφθααμένων χειρογράφων καὶ ἀρχαιοτέρων εἰσέτι, ὥς ἐπὶ παπύρου Αἰγυπτιακοῦ ἀριθμοῦντος βίον 2000 ἐτῶν, ἀνευρέθησαν μικροοργανισμοὶ τοιοῦτοι. Ὁ μακρὸς λήθαργος δὲν εἶχε μεταβάλῃ τὴν ζωτικότητά των. Ὁ χάρτης ἀπεσυνετίθετο, ἀλλὰ ὁ μικροοργανισμὸς ἐπέζη.

*

ΟΙ ΔΙΑΣΚΕΥΑΣΤΑΙ ΚΑΙ Ο ΤΟΛΣΤΟΙ

Οἱ διασκευασταὶ θεατρικῶν ἔργων ἐτέλεσαν τελευταίως κατὰ τῶν μυθιστορημάτων τοῦ Λέοντος Τολστόη. Οἱ κ. κ. Μπινστόκ καὶ Σάρελ Μαο-

τέλ καὶ διεσκεύσαν τὸν «Πόλεμον καὶ τὴν Εἰρήνην» εἰς δράμα, γραφὲν γαλλιστὶ καὶ ἐκδοθὲν πρὸ τινος εἰς βιβλίον. Ἐννοεῖται δὲν ἦτο εὐκόλον νὰ συμπυκνωθῇ εἰς θεατρικὸν ἔργον ἡ ὀγκώδης Τολστόειος ἐποποιΐα. Ἐν τούτοις οἱ δισκευασταὶ τὸκατῶρθωσαν, χωρὶς νὰ δώσουν πελαγρίας διαστάσεις εἰς τὸ δράμα των, τὸ ὁποῖον ἔχει πέντε σκηνάς, δέκα εἰκόνας καὶ ἐννεήντα τρία (ἀριθ. 93) πρόσωπα.»

Ἐπίσης ὁ Βέλγος συγγραφεὺς Φλεσμὰν ἐδραματοποίησε τὴν «Σονάταν τοῦ Κρούτσερ.

*

ΟΙ ΜΕΓΑΛΕΙΤΕΡΟΙ ΑΓΓΛΟΙ

Ἀγγλικὸν περιοδικὸν ἔθεσε τὴν ἐρώτησιν, ποιοὶ εἶναι οἱ μεγαλειότεροι δώδεκα ἄνδρες τῆς συγχρόνου Ἀγγλίας. Ὁ κατάλογος τῶν δ. νομάτων ὅσα συνεκέντρωσαν τὰς περισσοτέρας ψήφους εἶνε ὁ ἑξῆς :

Οἱ κ. κ. Λόυδ Τζώρτζ, Μπάλφουρ, δύο στρατηγοὶ· ὁ Λόρδος Φρέντς καὶ ὁ λόρδος Χαίηγκ, δύο ναύαρχοι· ὁ λόρδος Φίσερ καὶ ὁ σερ Μπήττυ, δύο μυθιστοριογράφοι οἱ κ. κ. Βέλλες καὶ Τόμας Χάρντν, ὁ θεολόγος Κάρολος Γκόρρε, ὁ καλλιτέχνης σερ Ἐδουάρδος Λήτυπνς, ὁ σοφὸς ἱατρὸς σερ Ἀλμροθ Ράιτ καὶ τέλος ὁ νομικὸς λόρδος Σοῦμμερ ἑστis, εἰργάσθη καὶ ἐπὶ τοῦ κειμένου τῆς Εἰρήνης.

*

ΒΑΛΚΑΝΙΚΑΙ ΑΚΑΔΗΜΙΑΙ

Λόγος ἐγένετο περὶ συστάσεως Ἑλληνικῆς Ἀκαδημίας. Πρόκειται μᾶλλον περὶ ἐπιστημονικοῦ καὶ λογοτεχνικοῦ ἰδρυμάτος, οἷα ἔχουν ὅλα τὰ Βαλκανικὰ Κράτη.

Ἡ Βουλγαρία ἔχει Ἀκαδημίαν ἀπὸ τὸ 1911 ἐκ τριῶν τμημάτων : τοῦ Φιλολογικοῦ-Ἱστορι-